

IZVJEŠTAJ O RADU ZA PERIOD 01.01.2020. DO 31.12.2020. GODINE

2020. godina za Tuzlanski otvoreni centar je bila je puna izazova.

Čitav svijet pogođen je pandemijom COVID-19 koja nas je držala u izolaciji, na distanci, u teškim uslovima za organiziranje rada i aktivnosti.

Tuzlanski otvoreni centar je društveno odgovorna organizacija i svoj smo rad prilagodile i organizovale i tako da čuvamo svoje i zdravlje ljudi u okolini.

Ovo je uzrokovalo promjene u planu implementacije naših programskih aktivnosti i ostvarivanju ciljeva koje smo pred sebe kao organizacija postavili e na početku godine.

Tim se morao osloniti na komuniciranje i rad u online prostoru, te alate za rad i aktivnosti prilagoditi online formatu na način da dostignu očekivane rezultate koliko je to moguće.

To je utjecalo na naše mogućnosti da našoj primarnoj ciljnoj grupi, LGBTIQ zajednici, pružimo očekivanu podršku kroz stvaranje sigurnog fizičkog živog prostora za rad, učenje i druženje. Aktivnosti koje i jesu bile organizovane u živom prostoru, u skladu sa mjerama zaštite koje smo kontinuirano pratili e i poštovale i, su razumljivo bile posječene u manjem broju od očekivanog. Ali broj posjeta u online prostoru također, razumijevajući da nemaju sve LGBTIQ osobe privatnost i slobodu da iz svojih domova na koje su bile i osuđene i otvoreno govore o LGBTI temama.

Na početku pandemije smo uradile i kratki upitnik sa LGBTI osobama iz Tuzle s ciljem uviđanja potreba i problema sa kojima se susreću u tom periodu i većina odgovora govorila je da su socijalna odvojenost i nemogućnost učešća u aktivnostima Tuzlanskog otvorenog centra, koje su prostor razumjevanja i sigurnosti, najveći problem.

I nama su druženja sa zajednicom najviše nedostajala i da bismo taj prostor nekako nadoknadile i organizovale i smo online verzije nekih naših tradicionalnih aktivnosti koje su se prije dešavale uživo i od naših društvenih mreža kreirale i jedan inkluzivan i slobodan prostor dostupan lezbejkama, gejevima, biseksualnim, transrodnim, interpolnim i queer osobama da ispričaju svoje priče i/ili dijele kreativne sadržaje koji su im pomogli da žive kroz aktuelnu krizu. Sada su ti sadržaji dio objavljene publikacije „Queer umjetnost u samoizolaciji“, a trenutno radimo i na stvaranju knjige u kojoj će biti sabrane životne priče queer osoba iz cijele BiH.

Zagovaračke aktivnosti su također trpile udare pandemije COVID-19, jer su i mnoge institucije i organizacije civilnog društva sa kojima saradujemo veliki dio 2020. godine organizirale svoj rad od kuće, prilagodile aktivnosti i odredile se za pružanje servisa samo za prioritetne stvari koje su posljedica aktuelne krize. Naš fokus je bilo održavanje komunikacije i bilateralnih aktivnosti u prilagođenim uslovima, a kako bi čuvale i održivost Lokalne mreže za podršku LGBTI osobama.

Pregled pojedinačnih aktivnosti prikazan je u opisu programskog rada.

Naše autentične glasove i priče ne smije ugušiti pandemija.

Naša borba se nastavlja.

Programski rad

Vizija Tuzlanskog otvorenog centra je društvo u kojem su građanke i građani ravnopravne/i, bez obzira na spol, seksualnu orijentaciju, rodni identitet i/ili spolne karakteristike.

Tuzlanski otvoreni centar je nevladina organizacija koja djeluje na području Tuzlanskog kantona i kroz kontinuirano aktivističko djelovanje na feminističkim principima promoviše ljudska prava LGBTI osoba i rodnu ravnopravnost u javnom životu, kroz osnaživanje LGBTI zajednice, pružanje feminističke edukacije i proizvodnju znanja, predlaganje i zagovaranje inkluzivnih politika i zakonodavstva, izgradnju umreženog feminističkog pokreta civilnog društva i kreiranje institucionalne infrastrukture podrške.

TOC djeluje na lokalnom, ali i regionalnom nivou, kroz povezivanje i umrežavanje sa lokalnim, regionalnim i evropskim ljudskopravaškim organizacijama i mrežama.

Vrijednosti Tuzlanskog otvorenog centra su: solidarnost, ravnopravnost, saradnja, inkluzija, transparentnost, odgovornost, različitost i integritet.

Vidljivost organizacije se ostvaruje značajnim prisustvom u medijima, sa kojima je ostvarena dobra saradnja, i na društvenim mrežama (web stranica www.toc.ba, facebook i instagram)

Organizacija razvija i implementira svoj program na bazi usvojenog Strateškog plana 2019 – 2021 koji sadrži:

Strateški cilj 1: Unaprijediti društveni i pravni položaj LGBTI osoba u Tuzlanskom kantonu

Strateški cilj 2: Promovisati feminizam kao bazu za društveno-politički razvoj u Tuzlanskom kantonu

Strateški cilj 3: Izgradnja organizacionih kapaciteta TOC-a za postizanje zadatih ciljeva

Podrška za realizaciju programskih aktivnosti i ostvarivanje strateških ciljeva nalazi se u realizaciji projekata kroz donatorsku podršku i putem aktivističke (volonterske) inicijative članova/ica.

Organizacija je svoj rad strateški podijelila u dva programa:

1. LGBTI program

2. Rodni program

Odlukom menadžmenta organizacije na početku 2019. godine bila je fokusirati se na LGBTI program u punom kapacitetu. Razlog tome su planirani projekti i aktivnosti koje su zahtijevale da svi kapaciteti budu usmjereni na realizaciju istih, a koje su pratile i strukturalne i administrativne promjene koje su bile zahtjev donatora i odluka menadžmenta organizacije.

Stav organizacije se nije mijenjao ni tokom 2020. godine, tako da je Rodni program sa svojim strateškim i specifičnim ciljevima i aktivnostima u potpunosti zapostavljen.

Aktivisti i aktivistkinje organizacije pratile su zbivanja u društvu, pojedinačno i/ili timski reagovali, učestvovali, solidarisali sa feminističkim akcijama i borbama.

Organizacija bi trebala u procesu strateškog planiranja za naredni period rada razmotriti opravdanost i potrebu postojanja Rodnog programa s obzirom na kapacitete i opredjeljenost tima.

DB

LGBTI program

U okviru rada na LGBTI programu želimo ostvariti slijedeće specifične ciljeve:

1. LGBTI osobe su upoznate sa svojim pravima i osnažene da koriste postojeće mehanizme zaštite
2. LGBTI osobe prepoznaju TOC kao organizaciju koja pruža siguran prostor za izgradnju zajednice
3. Uspostavljen institucionalni sistem podrške LGBTI osobama na lokalnom nivou

Prva dva cilja ostvarujemo kroz direktan **rad sa LGBTIQ zajednicom**. Ovo je jedan je glavnih fokusa naše organizacije jer želimo da osnažimo LGBTI zajednicu kako bi se ohrabrila da izađe iz prisiljenog života u ormaru, da ih informiramo kako bi znali/e svoja prava i kako da ih koriste, ali i da ih povežemo sa njihovim straight saveznicima/cama kako bi znali/e da nisu sami/e u svojoj borbi. Rad sa zajednicom se ostvaruje kroz različite aktivnosti kao što su: edukacije, radionice, pravno informisanje i podrška u rješavanju pravnih problema, diskusije, ulične akcije, umjetničke aktivnosti (festival Merlinka, promocije knjiga, večeri poezije, projekcije filmova i drugo), izradu i distribuciju edukativnog i promotivnog materijala i druge aktivnosti od kojih su benefite imali pojedinac/pojedinka i/ili zajednica, pa i društvo u cjelini.

Institucionalni sistem podrške LGBTI osobama na lokalnom nivou ostvarujemo kroz aktivnost **javnog zagovaranja**. To je proces koji je neodvojiv proces od rada sa zajednicom. Zagovaračkim aktivnostima poput: monitoringa rada vlasti i javnih ustanova, analize i prijedloga izmjena pravnih mehanizama zaštite, izrade mjera za ravnopravnost, uspostavljanja saradnje sa lokalnim institucijama, učešća u različitim grupama za strateški razvoj, socijalnu uključenost i borbu za ravnopravnost, organizacije sastanaka, prezentacija i diskusija, Tuzlanski otvoreni centar osigurava prostor u kojem će se LGBTI osobe osjećati sigurno, ravnopravno i u potpunosti integrisano u društveno-političke tokove.

Jako nam je važno da institucije od značaja, kao i građani/ke BiH razumiju potrebe LGBTI osoba, kao i da se stvori klima bez diskriminacije, govora mržnje i napada iz mržnje.

Tuzlanski otvoreni centra je u 2019. uspostavio Lokalnu mrežu podrške LGBTI osobama u TK koju čini 14 različitih institucija i organizacija, a u 2020. godini radilo se na njenoj održivosti kroz redovnu komunikaciju sa članicama i održavanjem sastanaka ukoliko je to bilo moguće.

Tuzlanski otvoreni centar aktivna je članica:

- Vijeće mladih Grada Tuzla gdje imamo članicu Upravnog odbora
- Koordinacijska grupa za Strategiju za mlade Grada Tuzla
- Partnerska grupa za društveni razvoj grada Tuzla koja radi monitoring implementacije Strategije za razvoj Grada Tuzla do 2026. godine.
- Koalicija za borbu protiv mržnje Tuzla
- Koalicija za borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje BiH
- Pilot projekat „Uključivanje LGBTQI pitanja u pristupima otvorene vlasti u BiH“ koji implementira GIZ u saradnji u saradnji sa Uredom za reformu javne uprave BiH
- LGBTI mreža organizacija za Zapadni Balkan i Tursku – ERA
- Internacionalna lezbejska i gej asocijacija ILGA World/Europe
- Naše članice i članovi su uzele/i učešće u Organizacionom odboru, volonterskim aktivnostima i učešćem u aktivnostima druge Bh. Povorke ponosa.

Projekti i aktivnosti koje je Tuzlanski otvoreni centar implementirao s ciljem osnaživanja LGBTI zajednice i zagovaranjem unaprijeđenja prava LGBTI osoba, u 2020. su:

1. Regionalni projekat „*Pristup pravdi LGBTI osobama u Tuzlanskom kantonu*“ počeo je sa implementacijom u julu 2019. godine i trajeće do novembra 2021. godine. Finansijski je podržan od strane Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške kroz Norveški Helsinški komitet u godišnjem iznosu od 30.000 eura.

Cilj projekta je unaprijediti kvalitet života LGBTI osoba kroz izgradnju decentralizovane mreže zagovaranja i podrške u Tuzlanskom kantonu. U 2020. godini projekat je trpio promjene u planu implementacije projektnih aktivnosti, s obzirom da je pandemija COVID-19 utjecala na odgađanje ili pomjeranje aktivnosti, te drugačije načine realizacije aktivnosti.

Ovaj projekat je od izuzetnog značaja za Tuzlanski otvoreni centar jer se u okviru njega ostvaruju finansijska sredstva za radni angažman osoblja organizacije, osiguravaju infrastrukturni i tehnički resursi za rad, ali i implementira najveći dio programskih aktivnosti organizacije.

U toku 2020. godine u okviru projekta je nastavljena saradnja sa resornim institucijama koje su dio Lokalne mreže podrške LGBTI osobama kroz održavanje redovnog kontakta i bilateralnih sastanaka, te su potpisani ili obnovljeni sporazumi o saradnji. Organizovane su i aktivnosti za LGBTI zajednicu u online i živom prostoru poštivajući epidemiološke mjere.

Implementirane su sledeće aktivnosti:

- Održano je 11 sastanaka sa 4 institucije i 5 organizacija
- Kreirana su 3 zagovaračka dokumenta/publikacije
- Implementirano je 6 radionica za LGBTIQ zajednicu na različite teme i 1 online kreativna aktivnost za ukupno 149 osoba
- Vidljivost LGBTI tema i osoba je povećana kroz implementaciju emisija na RTV7, pisanja članaka za web stranicu organizacije, reklamnu kampanju i distribuciju promotivnog materijala korisnicima_ama projekta i aktivnosti organizacije

2. *Šesti po redu Međunarodni festival queer umjetnosti i filma „Merlinka“ u Tuzli* održan je 6. i 7. marta 2019. godine u Domu mladih Tuzla. Održan je uz finansijsku podršku Grada Tuzla, Fondacije Tuzlanske zajednice i Sarajevskog otvorenog centra.

Festival je bio poslednja veća javna aktivnost organizacije prije proglašenja pandemije COVID-19 u Bosni i Hercegovini i naša najvidljivija aktivnost u 2020. godini

U bogatom festivalskom programu prikazano je 9 dugih i kratkih filmova, prikazana izloza fotografija „TransBalkan“ Aleksandra Crnogorca, održana diskusija o slobodi sa LGBTIQ aktivistima i aktivistkinjama iz BiH, druženje i Merlinka party kao završna i do sada najposjećenija aktivnost festivala. Festival je prošao bez problema i imao jako dobar feedback od strane LGBTI zajednice i saveznika/ca. To nas je ohrabrilo za organizaciju još sličnih aktivnosti u 2020. godini, ali nas je pandemija u tome spriječila.

Odlukom Upravnog odbora uz jednoglasnu saglasnost tima organizacija festival Merlinka u Tuzli se više neće organizirati. Razlog tome su neprihvatljivi politički stavovi i javni istupi direktora beogradskog festivala koji je nositelj ove aktivnosti.

No, u saradnji sa Sarajevskim otvorenim centrom organiziraće se lokalni bh festival queer umjetnosti koji će zadovoljiti potrebe naših korisnika_ca i zadržati prostor inkluzije, propitivanja društva i promocije queer sadržaja i ljudskih prava.

3. „**Osnovna škola LGBTI prava**“ projekat je koji je realiziran od avgusta do decembra 2020. godine s ciljevima da: a) O snaži lokalnu LGBTI zajednicu u Tuzli i b) Kreira mrežu podrške mladih LGBTI osobama u Tuzli. Finansiran je od strane Grada Tuzla kroz Grantove za podršku omladinskim organizacijama.
Kroz implemntaciju projekta ostvoreni su rezultati:
- a) Informisana, savjetovana i uključena u aktivnosti LGBTI zajednica u Tuzli kroz implementaciju 4 aktivnosti za LGBTI zajednicu u kojima je učestvovalo 60 osoba
 - b) Informisane/i i senzibilizirane/i predstvanice/i omladinskih organizacija i neformalnih grupa mladih o potrebama i problemima LGBTI osoba u Tuzli kroz 2 aktivnosti u kojima je učestvovalo 30 osoba
 - c) Vijeće mladih Grada Tuzla je aktivno uključeno u rad Lokalne institucionalne mreže za podršku LGBTI osobama u TK kroz održavanje sastanka sa Upravnim Odborom u kojem su dogovorena buduća aktivna djelovanja Vijeća na unaprijeđenju prava LGBTI osoba u našoj lokalnoj zajednici.
4. „**Queer životne priče**“ projekat je koji je sa implementacijom počeo u avgustu 2020. godine i traje do marta 2021. godine, a uz finansijsku podršku Fondacije Tuzlanske zajednice. Projekat ima za cilj da kroz izdavanje publikacije „Ono što nije vidljivo“ poveže širu javnost sa životnim pričama LGBTI osoba - okruženju u kojem su odrastali, izazovima, prvim iskustvima, autovanju, prihvatanju, strahovima i nadama. Publikacija će sadržati priče queer osoba koje će ispričati kako je njihov životni put kroz u okviru sukoba sopstvenih identiteta sa vladajućim heteropatrijarhalnim vrijednostima. Njena svrha je rehumanizacija queer identiteta u njenom odnosu sa čitateljem/icom, bilo da je strejt ili queer osoba u pitanju. Generalni cilj projekta je povećanje vidljivosti lezbejki, gejeva, biseksualnih, trasrodnih, interspolnih i queer (LGBTIQ) osoba tako što ćemo njihove životne priče učiniti dostupnima široj javnosti. Aktivnosti kojima ćemo dostići cilj projekta su: intervjuisanje queer osoba različitih identiteta, dizajn, ilustracije, prijelom i izrada publikacije, promocija publikacije i distribucija publikacije.
5. „**Support to 2nd Bh. Pride March**“ projekat je kojim su, kroz servisni ugovor sa Ambasdom Kraljevine Holandije finansirani troškovi solidarnih akcija Bh. Povorke ponosa. Tuzlanski otvoreni centar tako je organizacijski i administrativno pomogla realizaciju ovih aktivnosti koje su se sastojale u izradi zaštitnih maski sa logom Povorke i distribuciji istih braniteljima _cama ljudskih prava i ljudima iz institucija koji su na prvoj liniji odbrane u pandemiji.
6. **Obilježavanje značajnih datuma:** Važne datume za LGBTI borbu za ravnopravnost obilježili/e smo putem naših socijalnih mreža.

PB

Jačanje kapaciteta organizacije

Kako bi organizacija bila u stanju da implementira program i odgovori na sve zahtjeve i izazove, potrebno je kontinuirano raditi na analizi i jačanju kapaciteta - unaprijeđenju kvaliteta rada.

Za izgradnju organizacijskih kapaciteta postavljeni su specifični ciljevi:

- Uspostavljene procedure i prakse za administrativno i finansijsko poslovanje organizacije
- Unaprijeđeni profesionalni kapaciteti i vještine tima u svrhu ispunjenja strateških ciljeva
- Izgrađena strategija komuniciranja i rada sa ciljnim grupama i korisnicima organizacije

Tokom 2019.godine implementirana su dva projekta koji su nam omogućili da unaprijedimo i prilagodimo rad organizacije. U tom periodu zaposlene su dvije osobe na puno radno vrijeme i iznajmljena je kancelarija za rad organizacije. U skladu sa zahtjevima i preporukama donatora, prilagođena je struktura organizacije, te su usvojeni i prilagođeni Pravilnici o radu, računovodstvu, blagajničkom poslovanju, nabavkama, finansijskom poslovanju i čuvanju i kretanju dokumentacije. Ove interne procedure za rad su se nastavile koristiti i u toku 2020. godine i omogućile su organizaciji da radi odgovorno i transparentno, u skladu sa svim obavezama i pravima.

Pandemija COVID-19 je utjecala na timski rad na način da je većina aktivnosti realizovana u online prostoru i bila ograničena u prilikama za jačanje.

Sastanci menadžmenta su bili svakodnevni, sastanci tima su održavani po potrebi, uglavnom na mjesečnoj bazi, a redovno su održavani i sastanci projektnih timova.

Prilike za učenje su ostvarene u online webinarima, konferencijama i drugim aktivnostima u kojima su članice i članovi tima uzimali učešće.

U 2020. godini, odlukama treće redovne Skupštine došlo je do promjene u strukturi organizacije i povećan je broj članica i članova, ali je i tim osnažen sa novim aktivistom koji će doprinjeti razvoju programa.

Na početku 2021. godine održaće se strateško planiranje organizacije gdje će se analizirati, revidirati i unaprijediti strateški i specifični ciljevi, te kreirati akcioni plan. Također će se finalizirati Strategija komuniciranja organizacije. Ove aktivnosti značajno će unaprijediti organizacijski rad u narednom periodu.

Tuzla, 15.01.2020.

Broj protokola: 1-1/21

Izvršna direktorica
Dajana Bakić

Dajana Bakić